

Харківський
національний
педагогічний
університет імені
Г. С. Сковороди

**VIII Міжнародна науково-практична конференція
«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»**

**«PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEMS
OF HIGHER AND SECONDARY EDUCATION
IN THE CONDITIONS OF MODERN CHALLENGES:
THEORY AND PRACTICE»**

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ I	13
Dos SANTOS	
Свобода та безпека: аналіз відношень у світлі фрейрійської педагогіки та етноматематики.....	
Васильєва О., Лінь Ваньї	
Потенціал вокального мистецтва у формуванні міжкультурної компетентності іноземних здобувачів	17
Герасименко Ю.	
Ефективність педагогічного експерименту в освіті	21
Жмурко О.	
Екоетичний світогляд майбутніх учителів як актуальна науково-педагогічна проблема.....	25
Зеленська Л.	
Олександра Яківна Єфименко – учений, педагог, громадський діяч	29
Золотухіна С.	
Виховуюче навчання – вимога часу	35
Іонова О.	
Наукові підходи до розвитку вальдорфської освіти.....	39
Кириленко С.	
Суть поняття медіаграмотність в педагогічній думці Польщі	44
Ковальов А.	
Вплив європейської освітньої системи на розвиток вищої освіти в Україні	47
Лупаренко С., Кабанська О.	
Особистісно-діяльнісний підхід у дослідженнях питань дитинства і дитячого розвитку.....	50
Лю Генчень	
Вимоги до спілкування державною мовою молодших школярів Китаю.....	53
Нікуліна В.	
Виховання майбутніх учителів засобами музичного мистецтва.....	58
Ткаченко Т., Штефан Л.	
Особливості організації музичної освіти у Франції	62
У Ді, Васильєва С., Агаркова Н.	
Вимоги до сучасного вчителя в КНР.....	65
Хоменко І.	
Система підготовки вчителів у Німеччині	70
Хрик М.	
Зміст поняття «громадянське виховання» у науково-педагогічній думці Німеччини	74

сучасністю. Белу-Оризонті: Autentica Editora, 2017.

2. D'Ambrosio U, U. Про пропозиції навчальних планів STEM і STEAM і програму з етноматематики. *Revista Paradigma (Edición Cuadragésimo Aniversario: 1980-2020)*. 2020. Vol. XLI. Pp. 151 – 167.

3. Дос Сантос ЧФР; Pinheiro NAM; Яцінський Є.; Чаппіна Дж.Р. A visão epistemológica de Feyerabend e suas possíveis relações com a tendência metodológica da etnomatemática. *REVEMAT*, т. 13, с. 116-131, 2018.

4. Фрейре П. Педагогіка пригноблених. 53-е вид. Ріо-де-Жанейро: Paz e Terra, 2017.

5. Фрейре П. Освіта як практика свободи. 47-е вид. Ріо-де-Жанейро: Paz e Terra, 2019.

ПОТЕНЦІАЛ ВОКАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА У ФОРМУВАННІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ

Оксана ВАСИЛЬЄВА

кандидатка педагогічних наук, доцентка,

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

м. Харків, Україна

Лінь ВАНЬ

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

м. Харків, Україна

Вокальне мистецтво володіє величезним потенціалом у підвищенні міжкультурного розуміння та інтеграції іноземних студентів у нові культурні середовища. Вокальна музика сприяє сприйняттю культурних цінностей, норм та традицій, мовному розвитку здобувачів-іноземців. Виконання вокальних творів впливає на формування емпатії, міжкультурного діалогу і толерантності.

Ключові слова: вокальне мистецтво, іноземні здобувачі, міжкультурна взаємодія, вокальні твори.

Vocal art possesses immense potential in enhancing intercultural understanding and integrating foreign students into new cultural environments. Vocal music contributes to the perception of cultural values, norms, and traditions, as well as to the linguistic development of foreign learners. Performing vocal compositions influences the development of empathy, intercultural dialogue, and tolerance.

Keywords: vocal art, foreign students, intercultural interaction, vocal compositions.

Мистецтво – найбільш давній засіб комунікації між різними народами світу. Митці зазвичай розуміють семантику іншої національної культури завдяки універсальності художньої мови. Музичне мистецтво завжди було простором для соціокультурного спілкування та комунікації. Як зазначає О. Злотник, «музика є невід’ємною частиною, фактором і атрибутивною характеристикою будь-якої культури» [2, с.2], вона відтворює соціокультурні зрушення й еволюцію, які відбуваються у суспільстві. Саме тому музика стала інструментом комунікації, завдяки якій зберігається та транслюється інформація, передаються почуття та емоції, формується мислення.

Серед видів музичного мистецтва саме вокальне мистецтво виділяється надзвичайним діалогічним потенціалом, який проявляється, насамперед, у синтетичному характері жанру, його подвійності, де слово і музика, вокальний та інструментальний елементи взаємодіють. Вокальне мистецтво охоплює різноманітні жанри та стилі виконавства, від традиційної пісенної культури до естрадного мистецтва та джазу. В них діалог може виявлятися на міжкультурному та міжнаціональному рівнях шляхом взаємодії вербального та іманентного музичного компонентів [5]. Опанування мелодій, ритмів та текстів вокальних композицій різних культур надає значний потенціал вокальному мистецтву у формуванні міжкультурної компетентності іноземних здобувачів, оскільки виконавці мають можливість зрозуміти різноманітність світу на

власній вокально-виконавській практиці.

Кожен народ має свої традиції і способи вірування, а вокальні твори стають особливим способом їх вивчення. Через виконання та сприйняття музики іншої культури люди можуть відчутти та зрозуміти емоційний стан іншого народу, що налагоджує емпатію та взаєморозуміння. Емпатія є ключовою складовою успішної комунікації як на особистісному, так і на професійному рівнях. Створення художнього образу вокальної композиції також неможливе без емпатії, оскільки художня емпатія – це здатність творця переносити власні емоції на об'єктивний носій образного вираження [4,с.74]. Почуття, передані у народній пісні, романсі, арії безпосередньо торкаються душі слухача, що безперечно сприяє сприйманню їх змісту на підсвідомому, емоційному рівні.

На думку Б. Гнидь, «історія вокального мистецтва – це, по суті, історія всього людства» [3, с.3]. Вокальна культура кожного народу відображає історичний та соціальний аспект конкретної нації, зберігає історико-культурний код народу. Вокальні твори часто стають символами певних історичних подій або національного самовизначення, що робить їх важливою складовою культурного доробку нації. Виконання пісень різних епох та культур дозволяє іноземному здобувачу зануритися в контекст історії, традицій і цінностей інших народів, щоб підвищити свою культурну обізнаність і грамотність.

Найбільш повно розкривається потенціал вокального мистецтва у формуванні міжкультурної компетентності іноземних здобувачів у процесі опанування ними мови оригіналу вокальних творів. Вокальне мистецтво представляє собою синтез слова і музики, де співвідношення між ними грає вирішальну роль у розумінні їх змісту. Поетичний текст виступає як основа для організації музичної мови та створення художнього образу вокальної композиції. Лише через усвідомлену працю над словом можливе створення переконливого художнього втілення образів вокальної музики [1].

Оволодіння іншомовними вокальними текстами дозволяє співаку зрозуміти не тільки змістовне наповнення твору, а й відчувати мовно-

культурний контекст його створення, оскільки правила певної мови охоплюють її різні структурні сегменти (фонетичний, морфологічний, синтаксичний, лексичний та стилістичний). Крім того, вивчення текстів пісень розкриває культурні аспекти мови, такі як метафори, прислів'я та ідіоми.

Сучасний світ мистецтва радикально трансформується під впливом інформаційних технологій, що значно розширюють його можливості в міжкультурній взаємодії. Мистецькі концепції та ідеї стрімко розповсюджуються у медіа просторі, стаючи надбанням всього людства. У цьому сенсі визначальними стають виступи артистів-вокалістів з різних країн на різноманітних міжнародних аренах: конкурсах, фестивалях, концертах. Саме під час проведення міжнародних мистецьких змагань відбувається взаєморозуміння через спільну творчість та інтерпретацію вокального репертуару.

Отже, вокальне мистецтво має великий потенціал у формуванні міжкультурної компетентності іноземних здобувачів, оскільки сприяє адаптації до інших культур, відкриваючи вокалістам нові горизонти розуміння та взаємодії з музичною спільнотою.

Список використаних джерел

1. Васильєва О.В., У Юйтянь. Особливості мовної компетентності вчителя музичного мистецтва у контексті вокальної підготовки. *Диригентсько-хорова освіта: синтез теорії та практики* : Матеріали VII Міжнар. науково-практ. конф. «Диригентсько-хор. освіта: синтез теорії та практики», м. Харків, 2–3 листоп. 2023 р. Харків, 2023. С. 121-125
2. Гнидь В.П. Історія вокального мистецтва. Київ : НМАУ, 1997. 302 с.
3. Гудзь О. А. Методи розвитку художньої емпатії у майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі вокальної підготовки. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського*. Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. 2020. № 4 (133). С. 71-78.

4. Злотник О.Й. Комунікативний простір музичного мистецтва України кінця ХХ – початку ХХІ століття: Дис. на здобуття наук. ступ. канд. мистецтвознавства. Київ, 2019. 254 с.

5. Харандюк Н. Застосування діалогічного підходу при роботі над вокальними творами в класі концертмейстерства (на матеріалі солоспівів Станіслава Людкевича). *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського: Актуальні проблеми викладання музичних дисциплін у вищій школі*. 2004. № 35. С. 134–145.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ В ОСВІТІ

Юлія Герасименко

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Харків, Україна

У роботі розкрито значення педагогічного експерименту як ключового інструменту для вдосконалення освітнього процесу в Україні, акцентуючи увагу на його ролі у впровадженні та оцінці новітніх педагогічних технологій та методик. Проаналізовано різні підходи до визначення суті педагогічного експерименту, що дозволило уточнити його методологічну структуру та особливості застосування в наукових дослідженнях.

Ключові слова: педагогічний експеримент, методологія наукового дослідження, освітній процес, ефективність.

The author reveals the significance of pedagogical experiment as a key tool for improving the educational process in Ukraine, emphasizing its role in the implementation and evaluation of the latest pedagogical technologies and methods. Various approaches to defining the essence of pedagogical experiment are analyzed, which made it possible to clarify its methodological structure and application in scientific research.

Key words: pedagogical experiment, methodology of scientific research,